

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **D.**, so sídlom K., B., IČO: X., zast. K., advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom K., B., proti žalovanému **G.**, s. r. o., so sídlom R., L., IČO: X., zast. JUDr.R.E., advokátkou, L., ul. D., **o zaplatenie 4 821,14 Eur (159 705,- Sk) s prísl.**, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. 08. 2008 č. k. 41Cob/152/2008-66, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. 08. 2008 č. k. 41Cob/152/2008-66 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Lučenci rozsudkom zo dňa 29. 05. 2008 č. k. 13Cb 78/2008-43 žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 159 705,- Sk s úrokom z omeškania vo výške 14,75% ročne od 31. 10. 2007 do zaplatenia a nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 39 971,- Sk na účet právneho zástupcu. Uviedol, že právny zástupca žalovaného sa na pojednávanie nedostavil, hoci bol riadne a včas predvolaný a o následkoch nedostavenia sa bol v predvolaní riadne poučený vrátane rozhodnutia v zmysle § 153b ods. 1 O. s. p. K žalobe sa žalovaný v 15-dňovej lehote nevyjadril, hoci o následkoch bol v predvolaní na pojednávanie poučený a napriek tomu, že právna zástupkyňa neúčast' na pojednávaní ospravedlnila, mal súd za to, že ospravedlnenie nie je odôvodnené vážnymi okolnosťami, nakoľko pojednávanie, na ktoré sa právna zástupkyňa ako kolidujúce odvoláva, bolo vytýčené na 9,00 hod., pričom pojednávanie v predmetnej veci začalo o 8.30 hod. Z uvedených dôvodov súd preto rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným súd posúdil v zmysle

§ 566 ods. 1, § 571 ods. 2, § 572 a § 369 ods. 1 Obchod. zák. a pri splnení procesných podmienok vo veci rozhodol kontumačným rozsudkom.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením zo dňa 28. 08. 2008 č. k. 41Cob/152/2008-66 odvolanie odmietol a žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vo výške 6 711,50 Sk. Odvolací súd zistil, že žalobca si návrhom doručeným súdu dňa 25. 02. 2008, uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie sumy 159 705,- Sk, titulom uzavretej mandátnej zmluvy a zaplatenie úroku z omeškania vo výške 14,75% ročne od 31. 10. 2007 do zaplatenia. Dňa 05. 05. 2008 okresný súd vytýčil vo veci pojednávanie na 29. 05. 2008 o 8,30 hod. Predvolanie na pojednávanie prevzal žalovaný dňa 13. 05. 2008. Spolu s predvolaním bol žalovanému doručený aj návrh na začatie konania. V predvolaní na pojednávanie súd poučil žalovaného o následkoch nedostavenia sa, vrátane možnosti rozhodnutia podľa § 153b ods. 1 O. s. p. Žalovaný bol vyzvaný na vyjadrenie k návrhu na začatie konania a poučený o následkoch nesplnenia tejto povinnosti. Dňa 23. 05. 2008 právna zástupkyňa žalovaného osobne predložila okresnému súdu plnú moc a žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu, že v tomto termíne má už vytýčené pojednávanie v inej veci, ako aj konanie o dohode o vine a treste. S týmto podaním predložila fotokópiu predvolania vo veci vedenej na Okresnom súde v Lučenci pod sp. zn. 13C 150/2006, ktoré bolo nariadené na deň 29. 05. 2008 o 9,00 hod. a predvolanie na konanie o dohode o vine a treste, ktoré sa malo uskutočniť dňa 29. 05. 2008 o 9,30 hod. na Okresnej prokuratúre v Lučenci. Odvolací súd skúmal, či v konaní boli v rovnakom čase splnené súčasne všetky podmienky pre rozhodnutie o žalobe rozsudkom pre zmeškanie. Uviedol, že žalovaný bol v konaní zastúpený advokátkou, na základe plnej moci z 21. 05. 2008. Žalovaný prevzal predvolanie na pojednávanie dňa 13. 05. 2008, t. j. v dostatočnom časovom predstihu pred termínom pojednávania. Žalovaný, a teda aj právna zástupkyňa, mali možnosť kvalifikovane sa na pojednávanie pripraviť, keďže boli riadne a v dostatočnom predstihu upovedomení o pojednávaní. Dôvod uvádzaný právnou zástupkyňou žalovaného, pre ktorý sa nemohla zúčastniť pojednávania a žiadala jeho odročenie, odvolací súd nepovažoval za ospravedliteľný, keďže pojednávanie v inej veci sa uskutočnilo pred Okresným súdom v Lučenci o 9,00 hod. v tej istej pojednávacej miestnosti ako pojednávanie nariadené v danej veci o 8,30 hod. a konanie o dohode o vine a treste sa uskutočnilo na Okresnej prokuratúre v Lučenci o 9,30 hod. V konaní zo strany žalovaného nebolo ani preukázané, že by sa žalovaný o termíne pojednávania v danej veci dozvedel neskôr, než o termíne pojednávania

v inej veci. Za daných okolností prejednaním veci v neprítomnosti žalovaného nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalovaný bol riadne a včas predvolaný na pojednávanie s poučením o následkoch nedostavenia sa, vrátane možnosti rozhodnutia pre zmeškanie. Žalovanému bol doručený návrh na začatie konania, pričom žalovaný sa k návrhu nevyjadril, hoci ho súd na to vyzval s poučením o následkoch nesplnenia tejto povinnosti. Rovnako okolnosti uvádzané právnu zástupkyňou žalovaného, nepovažoval odvolací súd za vážnu okolnosť, ktorá by mohla zabrániť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Preskúmaním veci odvolací súd dospel tiež k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza zo skutkového zistenia, ktoré má oporu vo vykonanom dokazovaní a že toto rozhodnutie spočíva aj na správnom právnom posúdení veci. Je zrejmé, že pre právne posúdenie a správne rozhodnutie veci, majú základný význam ustanovenia § 566 a nasl. Obchod. zák. Keďže v danom prípade boli splnené všetky podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie a rozsudok vychádza zo správneho právneho posúdenia veci, odvolací súd odvolanie odmietol, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzuje z ust. § 237 písm. f) O. s. p., pretože mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom a § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa a tiež odvolacím súdom. Uviedol, že odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa podal z dôvodu, že mal za to, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie a tiež preto, že rozsudok vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Má za to, že svoju účasť na pojednávaní riadne ospravedlnil. Pretože súd prvého stupňa mu neoznámil, že jeho ospravedlnenie neakceptoval, je toho názoru, že týmto postupom z dôvodov, ktoré uviedol v odvolaní, mu odňal možnosť konať pred súdom. Uviedol, že svoju neúčasť na pojednávaní riadne zdokladoval, že na deň, kedy bolo v danej veci vytýčené pojednávanie, mala právna zástupkyňa žalovaného doručené predvolánky na 3 právne úkony v iných právnych veciach, a to na pojednávanie na Okresnom súde v Lučenci, na konanie o dohode o vine a treste a na pojednávanie na Krajskom súde v Bratislave. Pri spisovaní žiadosti vychádzala právna zástupkyňa žalovaného z týchto termínov zaznačených vo svojom pracovnom kalendári, pričom je pravdou, že si nevšimla, že pojednávanie, ktoré je nariadené na ten istý deň v inej právnej veci, mala vytýčené na Okresnom súde v Lučenci u toho istého sudcu. Vzhľadom k tej skutočnosti, že

ospravedlnenie a žiadosť o odročenie pojednávania, zasielala s dostatočným časovým predstihom, bolo možné zo strany súdu ju upozorniť na túto skutočnosť a predísť vážnemu zásahu do práv žalovaného, akým je odňatie možnosti konať pred súdom. Žalovaný s dostatočným časovým predstihom informoval súd o tom, že si zvolil právneho zástupcu, ktorý vzhľadom k už uvedeným okolnostiam požiadal o odročenie pojednávania a pokiaľ súd mal za to, že nemieni jeho žiadosti vyhovieť, bolo v jeho možnostiach žalovaného na to upozorniť, pričom skutočnosť, že pojednávanie, ktoré mala právna zástupkyňa žalovaného vytýčené v ten istý deň, bolo u toho istého sudcu, nemôže byť na ujmu práv žalovaného. Má za to, že súd tým, že neakceptoval žiadosť jeho právnej zástupkyne o odročenie pojednávania, vážne zasiahol do jeho práva na osobnú účasť na pojednávaní a odňal mu možnosť konať pred súdom, ktorú vadu odvolací súd neodstránil. Žalovaný nesúhlasí tiež so záverom odvolacieho súdu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na správnom právnom posúdení. V odvolaní namietal, že na zistený skutkový stav, nie je možné aplikovať ust. § 566 a nasl. Obchod. zák, pretože medzi žalobcom a žalovaným nikdy nebola uzatvorená mandátna zmluva, tak ako to tvrdí žalobca. Tento v súdnom konaní nijako nepreukázal uzatvorenie mandátnej zmluvy, nakoľko zo samotného návrhu žalobcu, ako i jeho výpovede na pojednávaní pred Okresným súdom v Lučenci, vyplynulo, že ohľadne uzatvorenia zmluvy rokoval s Ing.arch. J.D., ktorý však nie je štatutárnym zástupcom žalovaného a ani jeho zamestnancom. Štatutárnymi zástupcami žalovaného v rozhodnom období boli Ing.J.U. a p. E.M., ktorí ani nerokovali so žalobcom o uzavretí mandátnej zmluvy a ani ju s ním neuzatvorili. Vzhľadom na túto skutočnosť, ako i všetky ostatné skutočnosti uvedené v odvolaní, má žalovaný za to, že v uvedenej veci bol na zistený skutkový stav aplikovaný nesprávny právny predpis, pretože medzi žalobcom a žalovaným nikdy nedošlo k uzavretiu mandátnej zmluvy. Z uvedených dôvodov navrhuje rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

Žalobca vo svojom stanovisku k dovolaniu žalovaného uviedol, že toto považuje v celom rozsahu za nedôvodné. Má za to, že pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, boli splnené všetky zákonné podmienky, pretože žiadne pojednávanie, pre ktoré právna zástupkyňa žalovaného svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnila, nebolo v kolízii. Že skutočne nešlo o kolíziu, svedčí aj tá skutočnosť, že pojednávania nariadené na 8,30 hod. a 9,00 hod. boli vytýčené u toho istého sudcu, a teda nemohli byť v žiadnom prípade v kolízii. Právnu relevanciu nemá ani skutočnosť, že právna zástupkyňa žalovaného sa mala o 9,30 hod.

zúčastniť na konaní o dohode o vine a treste, keďže pojednávania vytýčeného na 9,00 hod. sa z tohto dôvodu neospravedlnila. Žalovaný v dovolaní nepoukazuje na žiadne pochybenie súdu v právnom posúdení veci, ale poukazuje len na skutočnosti skutkového stavu, ktoré podľa neho sú sporné, a preto ani tento dovolací dôvod nie je naplnený. Navrhuje preto dovolanie žalovaného zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania včas, toto prejednal podľa § 242 ods. 1 a § 243a ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Ak dovolací súd rozhodne uznesením, je proti jeho rozhodnutiu prípustné dovolanie v prípadoch upravených ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., z ktorých ustanovení prípustnosť dovolania v predmetnej veci nemožno vyvodiť.

Dovoláním z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p., je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu, bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.).

Žalobca dovolanie podal z dôvodu podľa § 237 písm. f) O. s. p., že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Za odňatie možnosti konať pred súdom sa považuje taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľ tvrdí, že prejednaním veci súdom prvého stupňa na pojednávaní dňa 29. 05. 2008 bez jeho účasti, hoci svoju neprítomnosť ospravedlnil, bola mu odňatá možnosť konať pred súdom.

Z obsahu spisu sa zisťuje, že uvedené pojednávanie nariadil súd prvého stupňa na uvedený deň o 8,30 hod., na ktorý termín z dôvodov uvedených v ospravedlnení právnej zástupkyne žalovaného neexistovala prekážka, ktorá by bránila jej účasti na tomto pojednávaní. Uvedenému nasvedčuje i samotné tvrdenie žalovaného, že ospravedlnenie jeho zástupkyne vychádzalo z jej nepozornosti vo vytýčených termínoch pojednávaní, na ktorých mala zastupovať svojich klientov.

Za tejto situácie nemožno súdu vytknúť, že o nezrušení termínu pojednávania žalovaného neupovedomil, ktorá povinnosť súdu nielenže zo zákona nevyplýva, ale svoje opodstatnenie nemá v prípadoch, keď súd žiadosti o odročenie pojednávania nemieni vyhovieť.

Odňatím možnosti konať pred súdom, je však nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva, napr. preto, že jeho odvolanie bolo odvolacím súdom nesprávne odmietnuté.

Napadnutým rozhodnutím odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa pre zmeškanie, ktoré podal z dôvodu, že neboli splnené podmienky pre vydanie takého rozhodnutia a z dôvodu, že uvedený rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Z ust. § 153b ods. 1, 2, 3 O. s. p. je zrejmé, že ak žalovaný, ktorému bolo riadne doručené predvolanie na pojednávanie a žaloba na vyjadrenie v zákonom stanovených lehotách a ktorý o následkoch nedostavenia sa a tiež nevyjadrenia k žalobe bol poučený, zmešká bez včasného a dôvodného ospravedlnenia prvé pojednávanie, ktoré sa vo veci konalo, a pokiaľ tak navrhne žalobca, ktorý sa na pojednávanie dostavil, môže súd rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ktorého skutkovým základom je žalobcom tvrdý taký skutkový stav, ktorý súd považuje za nesporný.

Základom rozsudku pre zmeškanie, môžu teda byť len také žalobné tvrdenia, ktoré vedú k záveru, že podľa nich je možné výrokom rozsudku priznať plnenie, ktorého sa žalobca v žalobe domáha, teda skutkový stav tvrdený žalobcom, ohľadne ktorého zákon umožňuje sudcovi prijať fikciu nespornosti.

Neúplné tvrdenia, z ktorých takýto nárok nie je možné vyvodiť, alebo tvrdenia, ktoré sú so žalobným návrhom (tzv. petitom) v rozpore, vydanie rozsudku pre zmeškanie neumožňujú.

Proti rozsudku pre zmeškanie odvolania je prípustné z dôvodu, že neboli splnené podmienky pre jeho vydanie a z dôvodu, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, z ktorých dôvodov žalovaný podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie.

Súd prvého stupňa rozsudkom pre zmeškanie priznal žalobcovi odmenu iba na základe tvrdenia o ústne uzavretej mandátnej zmluve, a jeho odkazu na nepodpísaný návrh mandátnej zmluvy, bez prílohy o dohodnutej výške žalobcom požadovaného plnenia v tejto časti, a tiež skutkových tvrdení, osvedčujúcich jeho splatnosť.

Žalobcovi priznal i náhradu nákladov, ktorú žalobca oprel len o ust. § 572 Obchod. zák., ktoré je ustanovením dispozitívnym, a teda umožňuje odchýlnosť zmluvného ujednanja.

Okrem uvedeného, je povinnosť úhrady nákladov mandatárom podľa tohto zákonného ustanovenia Obchodného zákonníka daná, ak z ich povahy nevyplýva, že nie sú zahrnuté v odplate.

Súd prvého stupňa priznal žalobcovi bez ďalšieho i úrok z omeškania v požadovanej výške od 31. 10. 2007, vo vzťahu ku ktorému nároku, tiež absentovali žalobné tvrdenia.

Pretože žalobný nárok skutkovými tvrdeniami žalobcu nebol podložený, popísané skutočnosti, neboli dostačujúcim podkladom pre meritórne rozhodnutie, nemohol pre tento dôvod súd prvého stupňa priznať im fikciu nespornosti a na ich základe rozhodnúť o požadovanom plnení rozsudkom pre zmeškanie.

So zreteľom na uvedené prípustnosť odvolania žalovaného podaného zo zákonných dôvodov bola daná, a preto odvolací súd odmietnutím tohto odvolania odňal žalovanému možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková